

MARIENE MOLLUSKEN UIT HET OOSTELIJK DEEL VAN DE MIDDELLANDSE ZEE 23.
VONDSTEN VAN *OCTOPUS CF AEGINA* VOOR DE KUST VAN ISRAËL

H.K. Mienis

Marine molluscs from the Eastern Mediterranean 23.

Finds of *Octopus cf aegina* off the coast of Israel

Two specimens of a relatively small species of *Octopus* collected along the Mediterranean coast of Israel are identified provisionally as *Octopus cf aegina*, an Indo-Pacific species, which occurs also commonly in the Red Sea. Similar specimens belonging to the *aegina*-complex have also been recorded from the southern coast of Turkey (Salman et al., 1999).

Octopus aegina Gray, 1849, familie Octopodidae, is een relatief kleine Achtarm uit de Indische en Stille of Grote Oceaan (Indo-Pacific). Deze octopus maakt deel uit van een complex, waarvan de soorten moeilijk te determineren zijn (Robson, 1929). De onderhavige soort, *O. aegina*, komt voor in de Rode Zee (Adam, 1973; Dekker & Orlin, 2000).

Salman et al. (1999) hebben dertien exemplaren van een *aegina*-achtige Achtarm gerapporteerd van drie vindplaatsen in de buurt van Mersin, Turkije. Zij konden echter niet tot een conclusie komen of het hier om *Octopus aegina* handelde of om *Octopus kagoshimensis* Ortman, 1888, een Japanse soort, die door Robson (1929) als een synoniem van *aegina* beschouwd werd.

De bestudering van ongedetermineerde Achtarmen in de Nationale Mollusken Collecties van de Hebreeuwse Universiteit van Jerusalem (HUJ) en de Universiteit van Tel Aviv (TAU) heeft twee andere vondsten van een *aegina*-achtige soort uit het oostelijk deel van de Middellandse Zee aan het licht gebracht: Atlit, 4 december 1934 (HUJ 9219/1) en ter hoogte van Reading, Tel Aviv, op een diepte van 20 m, leg. B. Galil, 9 december 2003 (TAU 47230/1).

Beide exemplaren kenmerken zich door hun kleine, heel stevige mantel (maximaal 3 tot 5 cm respectievelijk in mannelijke en vrouwelijke exemplaren), de aanwezigheid (ook na conservatie) van ontelbare kleine pukkels op zowel de mantel als de armen, en de typisch opgerolde armen. In al deze kenmerken verschillen zij duidelijk van alle andere Achtarmen uit het geslacht *Octo-*

pus, die tot nog toe langs de Mediterrane kust van Israël zijn aangetroffen: *O. cyaneus* Gray, 1849, *O. defilippi* Vraný, 1851, *O. macropus* Risso, 1826, *O. salutii* Vraný, 1836 en *O. vulgaris* Cuvier, 1797 (Barash & Danin, 1992; Mienis, 2003).

Daar geen anatomisch onderzoek is uitgevoerd, geef ik, totdat een revisie is uitgevoerd van het hele *aegina*-complex, de voorkeur aan de naam *Octopus cf aegina*.

Literatuur

ADAM, W., 1973. Cephalopoda from the Red Sea. — Bulletin Sea Fisheries Research Station, Haifa, 60: 9-47.

BARASH, A. & Z. DANIN, 1992. Annotated list of Mediterranean molluscs of Israel and Sinai. Fauna Palaestina – Mollusca I, 405 pp., 372 fig. The Israel Academy of Sciences and Humanities, Jerusalem.

MIENIS, H.K., 2003. Mariene mollusken uit het oostelijk deel van de Middellandse Zee 14. De eerste vondsten van *Octopus cyanea*. — Spirula, 333: 88-89.

ROBSON, G.C., 1929. A monograph of the recent Cephalopoda. Part I, Octopodinae. XI + 236 pp., 7 pl. British Museum (Natural History), London.

SALMAN, A., T. KATAGAN & S. VON BOLETZKI, 1999. New Cephalopod molluscs in the Eastern Mediterranean: previously unnoted species or recent migrants? — Vie et Milieu, 49(1): 11-17.

Adres van de auteur:

National Mollusc Collection
Berman Building
Department of Evolution, Systematics & Ecology
Hebrew University
91904 Jerusalem, Israël
E-mail: mienis@netzer.org.il